

Križarjenje po Bosni in Hercegovini 2017

V mojem načrtu je bilo križarjenje po Bosni in Hercegovini planirano že v letu 2014, kmalu ko smo presedlali na novejši avtodom. Tisto leto so bile tam poplave, zato se je načrt spremenil in sva šla raje v Makedoniji in obredla še del Srbije in Hrvaške. Naslednje leto je bila na vrsti Portugalska, lani Južna Italija, letos pa sem le uspel prepričati svojo boljšo polovico Damjano, da sva odšla na pot. Seveda je imela veliko pomislekov, predvsem zaradi potepuških psov, minskih polj, cest in še česa. Na koncu je bila z videnim in doživetim zelo zadovoljna, tako da se bojim, da bova še kdaj odšla do Bosne na kakšen krajši potep, rafting ali zgolj počitek.

Bosna in Hercegovina ima veliko jezer, resda povečini umetnih, a s čisto vodo – na sliki Boračko jezero.

20.6.2017

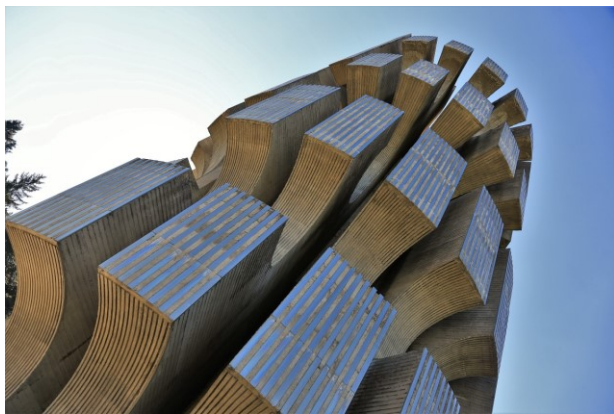
Krško, Zagreb, Jasenovac, Kozara, Kozarac - 246 km

Čeprav nisva imela strogo načrtane poti, sem želel, da bi zaradi napovedane vročine odšla od doma čimprej. Seveda se to kot ponavadi ni zgodilo in sva na pot krenila šele po 11. uri. Najprej sva se ustavila v Zagrebu, da sem naredil nekaj fotografij kampa Plitvice (**45.7754, 15.8764**) za avtodomarsko aplikacijo **park4night**, ki jo tudi sam s pridom uporabljam, zato tudi pridno polnim z novimi lokacijami in fotografijami. Nekoč eliten kamp je bil prazen, prav tako bližnji motel. Od tu sva hitro po avtocesti nadaljevala do odcepa za Novsko (8,58 €), kjer sva zavila najprej v Jasenovac, kjer se mejna reka Una izliva v Savo. Jasenovac je seveda še na hrvaški strani reke. Seveda sva obiskala spominsko območje (**45.2765, 16.9216**), kjer že več kot 50 let stoji veličasten spomenik v obliki cveta Bogdana Bogdanoviča. Ta očitno v zadnji vojni ni bil poškodovan, je pa bil v letu 2003 deležen rekonstrukcije. Nedaleč stran je tudi stara vlakovna kompozicija in enega od vagonov so obnovili pri nas v Dobovi. Ogledala sva si tudi muzej, kjer je prikazano, koliko ljudi je pomrlo oziroma bilo ubitih v tamkajšnjem

ustaškem koncentracijskem taborišču. Na spisku jih skoraj 82 tisoč, prevladujejo pa seveda Srbi.

Cvet Bogdana Bogdanoviča v Jasenovcu

Spomenik v Nacionalnem parku Kozara

Preko mostu sva kmalu brez težav vstopila v Bosno in najprej obiskala nacionalni park Kozara. Tu sva plačala vstopnino 1 evro po osebi in se utaborila pri restavraciji Bijele vode (**45.014131, 16.912382**), nedaleč od znamenitega partizanskega spomenika. Do njega vodi nekaj stopnic. Spomenik je res veličasten, narejen iz betona, prav tako muzej, ki pa je bil tako kot bližnji motel zaprt. Skozi park sva šla še do smučišča, potem pa nazaj po zaviti poti do mesta Kozarac, kjer sva se nastanila na parkirišču vodnega parka Kozarac (**44.9784, 16.8463**), kjer sva že vedela, da lahko prespiva. Seveda je vročina naredila svoje, zato sva takoj zavila na bazen. Tam je sicer dnevna vstopnina 5KM (2,5€), vendar je nama niso zaračunali, ker je bilo samo še dobro uro in pol do konca odpiralnega časa. Seveda sva se osvežila v čisti in prijetno ogreti vodi, potem pa se priklopila na wifi in pobrala zadnje novice in pošto s spleta.

Vodni park Kozarac je tik ob džamiji

Stara bašta lahko sprejme 600 gostov

Bazenski kompleks je novejši, lep in zagotovo privablja mnoge kopalcev. Zvečer sva si pred večerjo ogledala še dve džamiji, tudi od znotraj, se pogovarjala z zelo prijaznimi domačini, ki povečini živijo v tujini, tako da so dodobra obnovili skoraj vse porušene hiše in celo 12 od nekdanjih 27 džamij. Zdaj tisti, ki delajo v Švici, zbirajo denar za nov gasilski dom in verjetno bodo zgradili še kaj. Srečala sva tudi lastnika tega vodnega parka, ki ima nedaleč stran tudi zelo veliko in okusno opremljeno restavracijo Stara bašta. Ta sprejme kar 600 ljudi, v njej pa poleti pripravljajo različne glasbene nastope. Tako je bil konec julija napovedan tudi koncert skupine Bijelo Dugme. Baje je čez poletje, ko pridejo v Kozarac zdomci, tam težko najti prosto mizo. Midva sva bila tisti večer edina gosta, saj so imeli nedaleč proč slavlje pred zaključkom ramazana. Večerja je bila zelo okusna, za naše razmere pa tudi zelo poceni, za hrano in pijačo sva dala

zgolj 33KM. Osebj je prijazno, prav tako lastnik, ki nama je svetoval, da naj raje pomakneva avtomobil bliže k njegovi hiši, če bi slučajno kaj potrebovala. Preden sva zaspala naju je okoli 11. ure prestrašilo glasno pozivanje iz bližnje džamije, ki se je okoli druge ure zjutraj še enkrat ponovilo.

21.6.2017

Kozarac, Prijedor, Bihač, Lohovo, Štrbački Buk - 177 km

Zjutraj sva se dvignila prej kot običajno na najinih potovanjih in bila ob 10. uri že v Prijedoru. Prva postaja je bil tamkajšnji Buvljak (**44.97659, 16.73985**), ki pa ni boljša tržnica, saj na njem prodajajo nove stvari. Sicer manj oblačil in obutve, ampak bolj tehnično blago. Sam sem se odločil, da kupim nove pokrove platišč, saj so moje že precej popokane. Zanje sem dal 30KM, so mi jih pa tudi namontirali. Sicer so res malce bolj kamionarske, tako da sem eno kmalu izgubil, če mi jo morda ni kdo ukradel, kar pa dvomim. S tržnice sva skozi mesto odšla do športnega letališča Urije (**44.990387, 16.735106**), kjer je baje prav tako možno prenočevati. Zraven je tudi manjši bife, verjetno pa ponujajo tudi panoramske polete.

Tržnica Buvljak v Prijedoru ponuja marsikaj

Ob motelu Ada v Donjih Rakanih je tudi kamp

Midva sva krenila proti Bihaču. Na poti sva se ustavila na povsem obnovljenem motelu Ada v Donjih Rakanih, kjer sva ugotovila, da imajo tam tudi manjši kamp (**44.998833, 16.305498**), ki pa ga še urejajo. Oba ležita ob reki Uni, ki nedaleč stran teče okoli otočka. Voda je prijetno osvežujoča in se da v njej tudi kopati. Midva sva se raje odločila za pijačo in nadaljevala do bistroja Prapro (**44.97097, 16.18447**), ki prav tako stoji ob reki Uni. Ta je blizu kraja Bosanska Otoka, ob bistroju pa so tudi lepi slapovi, na drugi strani reke pa še ena restavracija, kamor vozijo obiskovalce z manjšim brodom. Midva sva za malico naročila malo porcijo čevapčičev in seveda njihov radler.

Bistro Prapro ponuja ohladitev in dobro hrano

Kamp Una v Bosanski Krupi je čist in urejen

Potem sva nadaljevala do Bosanske Krupe in zavila do kampa Una (**44.9146, 16.157**), ki je zelo čist, lepo urejen, tik ob reki in ponuja marsikaj. Tudi lastnica je bila zelo prijazna. Žal sva naredila premalo kilometrov, zato sva se po ozki cesti preko mostu vrnila na glavno cesto in nadaljevala proti Bihaču. Ustavila sva se še pri hotelu Kostelski buk, kjer so tudi zanimivi slapovi, dalo pa bi se tudi prespati, bodisi na hotelskem parkirišču (**44.881702, 15.899763**) ali na parkirišču ob cesti, ki pa je makadamsko. Zaradi vročine v Bihaču nisva zavila v samo središče mesta, ampak raje do kampa Orljani ob reki Uni (**44.8014, 15.9069**), ki je zraven hotela Ada in restavracije Sunce. Midva sva raje zavila v sosednjo restavracijo Mlin. Okolje je res idilično, pomirjajoče, tik nad Uno. Kamp Orljani pa je bil prazen in naju ni privabil, saj je deloval, kot da še ni (ali ni več) odprt.

Restavracija Mlin ob reki Uni pri Bihaču

Una Kiro rafting centar ima prostor tudi za AD

Ko sva iskala eko selo Lohovo, sva najprej zavila še v Golubič in tam odkrila še en res lep kamp Una Kiro rafting centar (**44.78212, 15.92416**), ki je sicer bolj namenjen raftarjem, imajo pa prostor tudi za avtodome in šotore. In to ne malo. Organizirajo pa tudi izlete z rafti. Potem sva našla tudi Eko selo Lohovo, ki ima tudi manjši kamp (**44.736136, 15.923016**), sposojajo čolne, imajo prijetno restavracijo in še vrsto zanimivih stvari na svojem dvorišču. Nedaleč stran je še eno eko selo Natura art (**44.734135, 15.925662**), ki sicer nima večjega parkirišča, verjetno pa bi se dalo dogovoriti za nočitev. Ta je še lepši in bolj idiličen kot sosednji, saj je tik pod troslapom, ki je ena od točk na Uni, ki jo je obvezno potrebno videti. Žal se to najbolje vidi iz zraka, ali kakšnega hribčka, kamor pa se nisva povzpela, kljub temu da je bilo ozračje tu prijetno ohlajeno.

Eko selo Lohovo ima marsikaj, celo manjši kamp

Eko selo Natura Art Lohovo je res idilično

Po ogledu sva nadaljevala do Orašca, potem pa ob reki Uni, deloma po dokaj dobri makadamski cesti do Štrbačkega Buka. Tu je dokaj veliko parkirišče (**44.656243, 16.012416**), od koder se lahko po lesenih potkah spustiš do slapov. Ti so bili kljub pozni uri res veličastni, zato jim upravičeno pravijo Bosanska Niagara. Na ogledu naju je spremljal manjši haski, seveda je za vstop potrebno plačati vstopnino (6KM), a je res vredno ogleda, saj si človek res težko predstavlja, kaj dela voda.

Štrbački Buk imenujejo kar Bosanska Niagara

Dika in Šefik sta izobesila slovensko zastavo

Ker se je že nočilo, sva se vrnila do Šefika, ki ima dobre tri kilometre nazaj svoj kamp (**44.6366, 16.044**). Ta je sicer »uradno« ob reki Uni, midva pa sva se udomačila kar v njegovem sadovnjaku. Šefik je na svojo hišo izobesil slovensko zastavo, saj pravi, da smo mi njegovi najboljši gostje. Sam je sicer delal za Zidarjev SCT, vendar bolj malo v Sloveniji, ampak več v tujini. Tako ima tudi del slovenske pokojnine. Bil je kuhar in to svoje znanje zdaj prodaja turistom, saj jim zna ob pomoči žene Dike pripraviti marsikaj, od lepo pečenih postrvi, do jedi »izpod peke« oziroma »sača« kot temu pravijo Bosanci. Midva sva se odločila za ribe, ki jih je spekel na žerjavici narejeni iz drv. In ni nama bilo žal. Po daljšem pogovoru o vojni in številnih turistih iz arabskih držav, sva utrujena zaspala.

Kamp Lav v Kulen Vakufu vabi z gostoljubnostjo

Takšni so bili nekoč leseni pralni stroji

22.6.2017

Štrbački Buk, Kulen Vakuf, Martin Brod, Drvar, Mrkonjič Grad - 166 km

Zjutraj sva malo podaljšala svoj spanec, po zajtrku pa krenila naprej. Ker je bila makadamska cesta do Kulen Vakufa precej krajša, kot asfaltna, sem se odločil zanjo. Potem pa mi je bilo žal, saj ta cesta res ni podobna ničemur, saj je bila polna lukenj. Tako se več kot 20 km/h ni dalo peljati in sem komaj čakal da pridem čez. V Kulen Vakufu sem se ustavil nad kampom Raft centar Discover (**44.5691, 16.0834**), ki leži ob

Uni, in ga poslikal. Na koncu vasi pa sem odkril še nov kamp Lav (**44.565268, 16.091347**). Tam naju je sprejela prijazna lastnica, ki ob možu skrbi za kamp. Na voljo imata tudi šotore za spanje, eno kamp prikolico za najet in manjši bazen za otroke. Je čisto, pokošeno in dokaj prostrano. Kmalu je prišel še mož in potem še njihovi prijatelji in ob kavi in češki Beherovki sem sprevidel, da bi bilo dobro, da greva čimprej naprej, sicer bi morala tu še prenočiti.

Šla sva do parkirišče ob slapovih v Martin Brodu (**44.488679, 16.141516**). Navigacija naju je sicer vodila preko ozkega mostička, kjer pa je še za motor preozko. Tako sva se pravočasno ustavila, si ogledala slap, potem pa še mlin, ki ga obnavljajo in stari pralni stroj v čebru, skozi katerega teče voda. Potem sva zvedela, da bi lahko z AD prespala na piknik prostoru, kamor je vodila neka strma pot. Spanje pa je baje možno tudi na počivališču pri mostu (**44.493726, 16.142487**), kjer so postavljene lesene hišice za počitek.

Slapovi Une v Kulen Vakufu

Na piknik prostoru se da tudi kampirati

Midva sva nadaljevala do Drvarja, nekdanj Titovega, kjer sva si za 5KM ogledala Titovo pečino in muzej (**44.3814, 16.3837**). Baraka ob pečini je zdaj obnovljena, prav tako sam muzej, ki pa poleg desanta na Drvar, prikazuje še etnološke predmete iz teh krajev in razvoj kraja. V Drvarju sem si želel ogledati še nekdanjo papirnico, ki je bila nekoč pod okriljem krške papirnice Vipap, zdaj pa je vsa razbita in se podira sama od sebe. Skušal sem najti tudi pivovarno, ki jo je v 80. letih gradil novomeški SGP Pionir, v katerem sem takrat delal. Te pivovarne seveda nisem našel, o njej pa tudi nihče od vprašanih ni vedel nič. Očitno ni nikoli obratovala. Prav tako bližnja farma, ki jo je prav tako postavil Pionir.

Titova pečina je obnovljena, muzej tudi

Papirnica v Drvarju je zdaj ena sama razvalina

Čeprav sem razmišljal, da bi morda v Drvarju prespala, sem se potem odločil, da greva raje naprej, saj je bilo mesto opustošeno, še polno sledi zadnje vojne. Nekaj malega so sicer obnovili, vendar še zdaleč ne toliko kot v drugih krajih. Na poti iz Drvarja je Damjana na enem od ovinkov, kjer stoji velik križ, pobrala še majhno psičko, ki sva jo že prej videla tam, vso sestradano in žejno. Krstila jo je za Uno, po legendi o reki Uni. Mešanka se je takoj udomačila v avtodому, se zleknila pod mizo in se brez težav vozila z nama vse do doma, kot da bi vse štiri mesece, kot je bila stara, preživela v avtu. Z njo sva potem z glavne ceste pri vasici Pasjak zavila do etno sela Dodig (**44.42076, 16.4053**), ki naj bi sodilo pod naselje Podovi. Do tam sicer vodi dober kilometer malce slabše makadamske ceste, vendar je ambient vreden te vožnje. Vse je iz lesa in kamna, vas ima nekaj ličnih hišic za spanje, pa tudi zelo dobro domačo kuhinjo. Najemnik nama je zagotovil, da so dobrodošli tudi avtodomarji in da imajo pri njem parkiranje zastonj. Ob obilni plohi sva si privoščila še nekaj iz njihove etno kulinarčne ponudbe, ki je bila res okusna in obilna in je stalo samo 9KM.

AD prijazno Etno selo Dodig pri vasi Podovi

Jezero Balkana pri Mrkonjič Gradu

Po pogovoru z najemnikom in še dvema slovenskima turistoma, sva nadaljevala skozi Bosanski Petrovac in Ključ do Mrkonjič Grada, kjer sva se utaborila na parkirišču športnega centra Balkana (**44.4174, 17.0472**). Tam je tudi veliko umetno jezero, kjer se domačini in gostje kopajo, pa tudi lep hotel. V recepciji so mi svetovali, da počakam, da se parkirišče pred hotelom sprazni in da lahko prespiva kar tam in to brez plačila seveda. Po sprehodu okoli jezera, smo z Uno vsi trije z AD odšli v mesto, kjer naju je prevzela lepo obnovljena in osvetljena pravoslavna cerkev. Potem sem na bližnji črpalki še natočil gorivo in se prestavil pred hotel. Tam so imeli veliko mlinsko kolo, ki se je vseskozi vrtelo in bilo precej glasno. Zato smo se raje utaborili na dovozni cesti, pod smrekami, tik ob jezeru. Bilo je pasje vroče, tako da smo v AD zlezli bolj pozno.

Cerkev Svetega Save v Mrkonjič Gradu ponoči

Lunch bar v Majdanu ima tudi manjši kamp

23.6.2017

Mrkonjič Grad, Majdan, Plivsko jezero, Jajce, Banja Luka, Laktaši - 175 km

Po jutranjem obhodu jezera smo bolj zgodaj krenili na pot. V Majdanu sem opazil smerokaz za prijeten lokal s kampom, zato smo zavili do Lunch bara (**44.366498, 17.154923**), kjer sta me prijazna lastnika pogostila s kavico in povedala, da imajo manjši kamp na zelenici pred hišo, goste pa lahko sprejmejo tudi na drugi lokaciji pri mlinu. Po seznanjanju Une z njihovim psom, smo krenili dalje do Plivskega jezera, kjer je veliko parkirišče (**44.346812, 17.220546**). To je bilo zjutraj še prazno, je pa plačljivo.

Zelo pestra plovil ob Plivskem jezeru

Čudoviti mlinčki pri Plivskem jezeru (Jajce)

Ogledali smo si ponudbo na jezeru, od vodnih koles do različnih plovil na ročni, nožni ali sončni pogon. Mi smo raje nadaljevali do kampa Plivsko jezero (**44.3517, 17.2265**), kjer sva nekoč že prenočila. Kamp je dobil novo recepcijo, sicer pa ni bil kaj prida zaseden. Po cesti ob jezeru, ki je sicer enosmerna v nasprotno smer, ta dan je bila povsem prazna, smo šli do Jajca. Najprej do novega PZA-ja pri Youth Hostlu (**44.341214, 17.262233**), ki je tudi še potreben ureditve. Je pa dovolj velik in predvsem blizu centra mesta. Meni se je le uspelo parkirati tik pred dvorano 2. zasedanja Avnoja. Damjana je z Uno počakala v senci, sam pa sem se spustil do znamenitega slapa v Jajcu (vstopnina 4KM), se osvežil in ga poslikal. Potem pa si ogledal še muzej 2. zasedanja Avnoja, čeprav sem ga pred leti že videl (2KM). Damjana je v tem času že našla stik z društvom za živali, tako da smo potem odšli do veterinarja, ki je Uno cepil in ji uredil vse potrebne dokumente, da bi lahko odšla z nami v Slovenijo. V Bosni bi jo namreč spet postavili na cesto.

Vsem znani znameniti slapovi v Jajcu

Pogled na reko Vrbas s poti Jajce-Banja Luka

Iz Jajca smo ob reki Vrbas krenili proti Banja Luki. Cesta je tik nad kanjonom, vrezana v skalo, vijugasta, a dovolj široka za normalno vožnjo. Ko se je dolina odprla, smo se

zapeljali do enega počivališča, ki ga je pač vnesel eden od uporabnikov aplikacije park4night. To je pri kraju Surjan (**44.5261, 17.1553**), ki je malo stran od ceste, tam pa razen miru ni ničesar, zgolj za prespati za eno noč. Potem smo šli do kampa v Krupi na Vrbasu (**44.616, 17.1478**), ki je bil nekoč lepo urejen, zdaj pa zgleda da ne dela več. Je še odprt, tako da se da kampirati, uradno pa verjetno ne deluje več. Zato pa je bil toliko bolj prijazen kamp Vrbas (**44.6699, 17.1578**) pri Rekavici, ki je lepo urejen, ob reki, z lokalom, kjer so ravno pekli na roštilju. Ta kamp je na spisku prijaznih destinacij CCS. Potem sva obiskala še en povsem nov kamp San (**44.69182, 17.20271**) pri Karanovcu, ki je zraven Rafting centra Kanjon.

Kamp Vrbas v Rekavici – CCS destinacija

Nov kamp San pri Rafting centru Kanjon

Kamp je majhen, le za nekaj AD, ima pa lepe sanitarije in apartmajsko hišo, kjer je mogoče tudi prespati. Sodelujejo z Rafting centrom Kanjon, ki organizira vožnje s čolni, ti pa imajo tudi veliko restavracijo.

Po popiti rakiji, bila je pač huda vročina, sva nadaljevala do Banja Luke, kjer sva malce napolnila zaloge hrane, predvsem pasje. Bilo je pekleno vroče, zato sva se po pogovoru z Biljano, sošolko od naše prijateljice Lidije, odločila, da se greva kopat v Terme Laktaši. Že v Banja Luki sem opazil, da nekaj v avtu smrdi, potem pa, da klima ne hladi več, ampak greje. Kljub temu sva nadaljevala proti zastavljenemu cilju v navigaciji - restavraciji Jezero (**44.8542, 17.2323**). Izkazalo se je, da je to ob nekem ribniku, povsem na soncu in da ni primerno za utaborit in ohladitev.

Terme in bazen Laktaši blizu Banja Luke

Banja Luka je lepa tudi ponoči

Potem sva šla na Iveco servis, ki je že nehal delati, saj je bila ura pol petih in petek seveda. Oglasil sem se še pri enem vulkanizerju, ki me je prijazno peljal do mojstra, ki popravlja klime. Vendar tega ni bilo doma, smo se pa dogovorili, da pridem v soboto zjutraj k njemu. Potem sva nadaljevala z iskanjem Term Laktaši in jih tudi našla

(44.902928, 17.299286). Gre v bistvu za bazene, kamor Una ni smela. Zato tudi Damjana ni hotela, saj je ni hotela pustiti same v avtu, saj je bilo zunaj 36 stopinj Celzija. Tako smo odšli iskat senco proti reki. Ob tem sem našel še enega serviserja za klime, ki je ocenil, kaj naj bi šlo in sva se dogovorila, da pridem k njemu v soboto zjutraj. Potem smo se vsi trije utaborili na parkirišču pri stadionu v Laktaših (44.907679, 17.307250) in v senci dreves čakali, da se malo ohladi.

Proti večeru smo se odpravili proti Banja Luki, da bi se srečali z Biljano. Ena navigacija me je vodila levo, druga desno, saj nisem mogel vnesti številko hiše njene ulice. Tako smo se nekaj časa lovili in končno našli. V mesto smo šli z avtomobilom od Biljane, si na hitro v mraku ogledali mestno središče, kjer je bilo polno ljudi. Lokal, kjer naj bi imeli banjaluške čevapčiče, je bil zaprt, zato smo se vrnili pred blok, kjer stanuje Biljana in tam v bolj hladnem okolju ob reki Vrbas povečerjali. Prespala sva na parkirišču pred blokom. Ponoči je padlo nekaj kapelj dežja, sicer pa je bilo zelo vroče, saj sva lahko imela odprta le strešna okna.

24.6.2017

Banja Luka, Laktaši, Vlašič, Turbe, Travnik, Vitez - 192 km

Zjutraj smo zame sredi noči krenili do Laktašev k serviserju. Ta je resda takoj dal avto na kanal, mi pa smo zasedli teraso lokala, ki ga ima serviser oz. njegov sin Goran. Avtodom se je kmalu spet pojavil pred delavnico in mojster je povedal, da »cinšpula« delata in da je očitno nekaj drugega narobe. Nekaj se je še trudil, mi napolnil plin za klimo, potem pa se je opravičil, češ da morata z ženo na pogreb, in me poslal k mojstru za klime. Tega smo nekaj časa iskala, saj je bil na cesti proti Prijedoru, pa še nobene table ni imel. Lepo so nas sprejeli, prinesli stole, da smo bili lepo v senci, potem pa čakali. Ko je naš AD le prišel na vrsto, je »majstor« Goran ugotovil, da nima pojma, kaj je narobe in mi svetoval, naj greva h kakšnemu električarju. Odločil sem se, da poskusim še na uradnem servisu Peugeot, kjer so mi lepo povedali, da je pač sobota, da imajo polno in da lahko pridem šele v ponedeljek. Tako sem nekaj pred drugo uro poskusil še na bližnjem servisu Citroen. Tu je šef kmalu ugotovil, da je šel ventilator motorja, povedal, da imajo celo rabljenega in v dobri uri je bila zamenjava narejena, klima pa spet delala.

Smučarsko središče Babanovac poleti sameva

Na Vlašiču čebele pridno nabirajo med

Tako smo po tretji uri na hitro zapustili Banja Luko, kjer je bilo spet peklensko vroče. Mi pa s popravljeno klimo krenili v hribe in to na smučarski center Babanovac na Vlašiču (44.312614, 17.572304). Ta ima resda veliko hotelov, vlečnic nisem kaj prida videl, še manj ljudi, pa tudi lokali so bili samo trije odprti in napol prazni. Tako smo v družbi tornjakov (bosanskih pastirskih psov) nekaj pojedli in se spustili v dolino. Spotoma je Damjana hotela kupiti še vlašički sir, a je bil tako ovčji kot kravji preslan. Tako smo se spustili v vas Turbe, kjer smo hoteli pred res lepo in prijetno restavracijo Vlašička kuća

(44.2424, 17.5872) prespati. Žal se je ta dan ravno končal ramazan, tako da je bila restavracija v nedeljo zaprta in bi morali parkirišče zapustiti že ob peti uri zjutraj, ko bi nočni čuvaj zaprl zapornico. Tako smo po nakupu lokalnih dobrot krenili dalje do Travnika, kjer bi morali spati sredi mesta, zato smo nadaljevali do Viteza in se nastanili na parkirišču etno sela Čardaci (44.164476, 17.775266). Tu je bilo zaradi muslimanskega praznika vse polno, kljub temu so nam dovolili, da lahko prespimo. Zvečer sva si z Damjano malo ogledala selo, videla dve polni restavraciji, imajo svojo ribogojnico, vodni park, sprostitevni center in še kaj, pa tudi zanimive hišice za nočitev. Po osvežilni pijači smo kljub vročini v AD dokaj kmalu utrujeni zaspali.

Vlašička kuća v kraju Turbe pri Travniku

Etno selo Čardaci v Vitezu res ponuja veliko

25.6.2017

Vitez, Travnik, Rostovo, Bugojno, Ramsko jezero, Jablaničko jezero - 175 km

Zjutraj sva si z Damjano po zajtrku še podnevi ogledala etno selo Čardaci. Bilo je res zanimivo in bi bilo v njem kaj početi. Žal je sonce spet našigalo, zato smo šli nazaj do Travnika, kjer se nam je po več poskusih le uspelo sparkirati nedaleč stran od njihove znamenitosti Plava voda (44.228596, 17.675484). Še prej smo si na hitro ogledali še mestno središče, v Travniku je tudi rojstna hiša Iva Andrića, Šareno džamijo in trdnjavo Stari grad. Plava voda je potoček, ki se zaradi žuborenja obarva modro, ob njem pa so številni lokali. Zraven je še muslimansko pokopališče in nekaj islamskih objektov. V Travniku sem napolnil rezervoar, potem pa smo nadaljevali preko Novega Travnika proti Bugojnu. Na poti smo se ustavili še v etno selu Babići (44.100188, 17.573990), ki je del smučarskega centra Rostovo. V njem je poleg velike restavracije še nekaj tipičnih bosanskih hiš, kjer je mogoče prenočiti. Tu smo srečali tudi sorodnika naše Une, ki je bil nekoliko večji, sicer pa povsem enak kot naša psička.

Nekdanji hotel Karalinka pri Bugojnu propada

Spomenik na Makljenju je uničen in popisan

V Bugojnem smo se najprej deloma po makadamski cesti povzpeli do etno vasi Karalinka (**44.061591, 17.420461**), ki jo je Rosa opisoval kot eno lepših okolij. Žal je zdaj kot kaže zapuščena, bazen prazen, okolica zanemarjena, hišice pa se počasi podirajo. Skušala sva najti še nekakšen PZA v mestu, vendar ga nama kljub poizvedovanju ni uspelo najti. Zato smo šli dalje. Najprej do Makljena in parkirišča pri restavraciji Kod baba Janje (**43.8455, 17.5933**). Tu bi lahko verjetno dobro jedli in prenočili, jaz pa sem se raje odločil za obisk znamenitega spomenika, ki je v neposredni bližini. Ta je bil očitno v zadnji vojni miniran in dodobra uničen, zdaj pa je še popisan in porisan z grafiti. Res žalostno in človek se kar zgrozi, ko bere te pisarije. Od tu smo se spustili skozi Gornji Vakuf do Prozora, od tam pa do Ramskega jezera.

Ramsko jezero je res vredno ogleda

V kraju Ščit je ob konobi Raj tudi kamp

To je res lepo za pogledat in poslikat, malo manj za kopanje, saj njegova gladina niha. Po moji oceni vsaj za deset metrov. Zdaj je bilo na spodnji točki, zato nisva šla do njega. V Ščitu smo si pogledali še manjši kamp pri konobi Raj (**43.8023, 17.5256**), kjer je prostor le za nekaj AD, imajo pa vse, tuš, WC in celo dobro restavracijo. Postali smo tudi pri frančiškanskem samostanu Rama (**43.8053, 17.5301**), kjer bi se dalo v miru prespati. Žal brez sence, zato smo odpeketalii dalje do Jablaničkega jezera. Tu smo se v kraju Orahovica nastanili v kampu Oaza (**43.67242, 17.91347**). Zelo prijazen lastnik nas je postavil povsem na obalo, tik ob plaži in celo deloma v senco. Kamp je dobro opremljen, sanitarije niso povsem nove, so bile pa čiste in s toplo vodo za tuširanje. V kampu je tudi nekaj domačih pavšalistov, ki so nas z veseljem sprejeli medse.

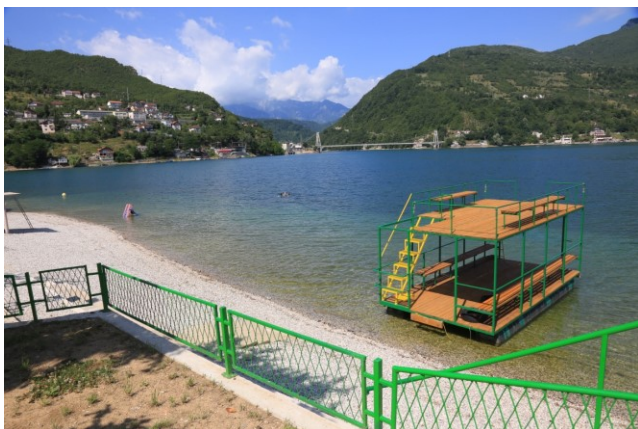
Kamp Oaza ob Jablaničkem jezeru

Sončni zahod na Jablaničkem jezeru

V prijetnem toplém jezeru smo se najprej vsi skupaj okopali, Tudi Una, ki je dobro prenašala vožnjo in tudi sicer je bila takšna, kot da je z nami že dolgo časa. Zvečer smo

odšli v bližnjo, le dobrih sto metrov oddaljeno restavracijo Orahovica, ki je odprta 24 ur in ima veliko parkirišče. Na drugi strani ceste je Petrolova bencinska črpalka. Po zaužitju bosanske hrane in zelenjavnem krožniku smo potem spokojno zaspali.

Kamp Miris ljeta ima celo svojo plažo

Porušeni most z Bitke na Neretvi v Jablanici

26.6.2017

Jablaničko jezero, Kiseljak, Visoko – 77 km

Zjutraj sem se s štirikolesnikom odpravil raziskovat okolico. Damjana in Una sta seveda raje ostali v kampu in uživali v senci in kopanju. Jaz sem si najprej ogledal bližnji kamp v vasi Ostrožac, ki je tudi tik ob Jablaniškem jezeru. Imenuje se Miris ljeta (**43.68927, 17.83063**). Je čist, ima bivalne hišice in le nekaj prostorov za AD. Ob njihovem prazniku me je lastnica postregla z baklavo, ki sem jo z veseljem pojedel, čeprav doslej nisem bil velik ljubitelj te sladice. Dovoz do kampa je sicer precej ozek in strm, mi je lastnica zagotovila, da lahko k njim pridejo tudi večji kamperji.

Sam sem nadaljeval do Muzeja bitke na Neretvi in porušenega mostu. Ker imajo slabo označeno, sem se odpeljal nekaj kilometrov ven iz Jablanice, zato sem se moral vrniti. Potem le našel parkirišče (**43.6555, 17.7619**), se spustil do mosta in potem do muzeja, ki pa je bil zaradi praznika zaprt. Tako sem krenil nazaj in si v okolici kraja Idbar ogledal zanimivo počitniško naselje Raj u Raju (**43.65241, 17.88071**). Tega si je leta 2011 zamislil in zgradil Esad Esko Bećirović. Je res zanimivo, veliko hišic, ki nosijo različna imena, uličic in lokalčkov, imajo tudi jezerce, čez celo vasico pa teče potoček. Imajo marsikaj za otroke in tudi za odrasle. Vstopnina je tudi konzumacija, kako je z nočitvami s kamperji pa mi niso znali povedati. Verjetno bi se dalo dogovoriti. Na poti nazaj sem odkril še en manjši kamp Baščica (**43.66321, 17.88123**), kjer imajo manjšo ribogojnico in mirno okolje za sprostitev. Je prostora za dobrih 5 AD, preko potočka pa še za precej šotorov.

Raj u raju je res vreden ogleda

Konjic so lepo obnovili in ponuja marsikaj

Po nakupu v trgovini sem krenil še na Boračko jezero (vstopnina 2KM za motor), kjer je kar precej kampov,. Eden je starejši, baje bolj ubog, vendar vanj nisem šel (**43.5525, 18.0267**). Drugi je kamp Eko selo Boračko jezero (**43.556462, 18.028094**), ki je na spisku CCS prijaznih destinacij. Lastnik mi je potarjal, da že vrsto let vlaga, da je zgradil že marsikaj, kar je tudi res, vendar ima premalo obiska. Kamp je res velik, za precej AD, vendar morda malce umaknjen od drugih destinacij. Je čist, z veliko sence in tudi sončnih leg, nekaj bivalnih hišic in dobro restavracijo. Po štirih radlerjih sem se le odpravil nazaj v kamp, kjer sem se okopal, potem pa smo krenili naprej.

Pogled na idilično Boračko jezero

Eko selo Boračko jezero ima pestro ponudbo

V Titov bunker pri Konjicu (**43.6343, 17.9948**) nisem šel, saj so mi dali vedeti, da brez vodiča ne gre, vanj pa vodijo samo najavljene goste. Proti večeru smo zato krenili proti Bosanskim piramidam. Najprej smo si želeli ogledati Kiselj, kjer sem pričakoval, da je nekaj podobnega kot naša Rogaška. Žal je tisti dan njihova polnilnica mineralne vode delala s polno paro, tako da na pipah v parku ni bilo vode, nekdanje zdravilišče pa baje že vrsto let ne dela, vsaj tako so mi rekli. Tako smo zvečer prišli v kraj Visoko, kjer smo želeli prenočiti pod Mesečevo piramido (**43.9692, 18.192**). Tu nam ni bilo všeč, zato smo šli dalje in naleteli na enega od vodičev, ki nas je že skoraj v mraku za 10 evrov popeljal po tej piramidi. Videli smo kamnite plošče, ki naj bi bile okrog piramide in so očitno delo človeških rok, so pa postavljena kot nekakšna pot, ki se vije po pobočju piramide navzgor.

Večerni ogled mesečeve piramide v Visokem

Tudi Una je raziskovala skale s piramid

Od tu smo krenili do parkirišča pri vhodu v tunele Sončeve piramide. Seveda ti niso bili odprti, zato nam je čuvaj svetoval, da se prestavimo na spodnje parkirišče, kjer naj bi bilo bolj mirno za spanje, saj gre zraven zgornjega parkirišča lokalna cesta. In tako smo

tudi naredili in bili to noč edini gostje na tej lokaciji (**43.996758, 18.159486**), kjer naj bi bilo uradno parkiranje sicer dovoljeno zgolj podnevi.

Tuneli v parku Bosanskih piramid v Visokem

Tunel spasa pod letališčem v Sarajevu

27.6.2017

Visoko, Ilidža, Sarajevo - 69 km

Zjutraj smo se vstali bolj zgodaj kot običajno, nekaj zaradi potreb Une, pa tudi zato, da gremo s prvo ekipo v tunele (vstopnina 10€ na osebo). Una je seveda ostala v AD, midva pa sva z vodičko in tremi Poljaki krenila v tunele. Videl sem marsikaj, še več pa slišal. Ker o tem prej nisem nikoli bral, sem malo s skepso vse to dojemal. Ne toliko to, s kakšnimi izsledki in podatki so operirali, bolj zaradi tega, kaj vse to pomeni. Verjel bi, da so ti kamni bolj trdi kot vsi današnji betoni, saj se sicer ne bi ohranili toliko časa (30 tisoč in več let). Bolj sem dvomil, da enkratni obisk lahko povzroči takšne spremembe na človeku in da se te tudi po obisku še povečujejo. Sicer pa prepustimo strokovnjakom, da kaj povedo, verjamem pa, da znanost še ni vsega dorekla in da obstaja še kaj, kar mi ne vemo ali pa ne želimo vedeti.

V tunelih smo bili skoraj dve uri, potem pa je sledil še obisk in nakup po stojnicah. Zaradi vročine smo kmalu odrinili proti Sarajevu. Najprej smo šli do Vrela Bosne na Ilidži, torej izvira te reke (**43.8205, 18.2677**), kjer je vstopnina 2KM. Potem pa še do Tunela rešitve (**43.820025, 18.336839**), skozi katerega so se v zadnji vojni Sarajevčani reševali iz mesta, oziroma oskrbovali z orožjem, hrano, pijačo, zdravili in še čem. Tunel je bil dolg 800 metrov, kopali so ga na roke, predstavljeni pa so tudi predmeti in film o tem žalostnem obdobju bosanske zgodovine. Seveda je ohranjeno le nekaj metrov tunela, pa vendar dovolj, da dobi človek slab priokus, ali se je to res moralo dogajati in v čigavem interesu. Samo v Sarajevu je bilo v tem času ubitih 11.541 ljudi, med njimi 1.601 otrok. Vstopnina v tunel je bila 5€, 1€ pa smo dali še za parkiranje.

Izvir reke Bosne na Ilidži je oaza miru

Nov Camping Sarajevo je urejen in prijazen

Potem smo se lotili iskanja kampa, našli kamp pri restavraciji Rimski most (**43.832401, 18.287983**), potem pa nadaljevali, da najdemo še Camping Sarajevo. Po nekaj kiksih nam je le uspelo priti do novega kampa (**43.838888, 18.264455**). Ta je res lepo urejen, ne še povsem, saj naj bi zelo prijazen lastnik, ki nas je pričakal s sadjevcem in domačim sokom, postavil še manjši bife. Ureja tudi postajališče za avtodome, ki je peščeno, tako da bo kamp lahko odprt vse leto. Vse parcele že imajo vodo in elektriko, imajo tudi odtok za odpadno vodo in kemične wc-je. Manjka le še, da zrastejo drevesa, da bo tudi malo sence. Sicer pa teče zraven reka, ki po mnenju lastnika ni najbolj primerna za kopanje, poskrbi pa za malo ohlavitve in osvežitve, tudi če jo samo gledaš. Čeprav sprva nismo imeli namena ostati, ker se mi je zdelo, da je za Uno premalo sence, smo se potem premislili. Tu smo namreč spoznali eno slovensko družino iz Mojstrane in še en par iz Kopra, ki je imel s sabo kar štiri kosmatince. In to je potem odtehtalo in nam ni bilo žal. Proti večeru se je naoblačilo, kasneje je padlo tudi nekaj kapelj dežja, tako da nisem odšel v mesto s štirikolesnikom, kot sem sprva načrtoval. Tako tudi do bližnje restavracije nismo odšli in smo imeli večerjo kar v kampu. Za eno noč kampiranja z elektriko sva plačala 20€.

Sarajevo je že skoraj povsem obnovljeno

Na Ilidži je zraslo veliko novih hotelov

28.6.2017

Ilidža, Sarajevo, Olovo, Tuzla - 155 km

Zjutraj sem si ogledal polnilnico gaziranih pijač in sokov, ki jo ima lastnik kampa. Prodaja jih pod svojo blagovno znamko Bondy ali pod blagovnimi znamkami trgovcev. S tem se ukvarja že 14 let in oskrbuje nekatere trgovce in gostince, saj dela v polnilnici le še njegova žena in ima le enega zaposlenega.

Potem sem z Grizlijem odšel v mesto. Najprej do Ilidže, ki so jo povsem pozidali z novimi hoteli. Obiskal sem tudi meni že znani kamp Oaza (**43.828, 18.2967**), ki ima zdaj nove res lepe apartmajske hiše. V kampu je bilo zgolj nekaj AD, prostora pa še veliko. Kamp ima tudi molilnico, njegova prednost pa je tudi ta, da je blizu avtobusne in tramvajske postaje. Sam sem nadaljeval motoristični ogled Sarajeva, ki se je po mojem zadnjem obisku pred leti dodobra spremenilo. Veliko je novih zgradb, v vojni uničenih skorajda ni več, mesto je spet polno domačinov in tudi številnih turistov. Po mestu sem naredil tri kroge, saj je bil promet gost, parkirišč pa nobenih. Na Baščaršijo nisem šel, saj sem bil tam že večkrat. V eni od stranskih ulic, ko sem iskal menjalnico, me je ustavil policist, ki pa je zgolj hotel pokazati moj štirikolesnik svoji kolegici. Ob tem pa me je opozoril, da naj pazim na svoje stvari, ker je v mestu precej nepridipravov, ki bi znali izkoristiti mojo nepazljivost. Evre sem potem zamenjal na Petrolovi črpalki, kjer sem tudi s Petrolovo kartico napolnil svoj quad.

Iz kampa smo odšli proti Tuzli. V avtu je bilo prijetno, saj je klima dobro delovala, zunaj pa peklensko vroče. Tako smo zavili na eno parkirišče (**44.079532, 18.515765**), saj sem mislil, da je tam kakšen domač lokal. Izkazalo se je, da gre za nekakšen 370

hektarov velik zaščen naravni park s petimi kraškimi jamami Bijambare, do katerih bi morali peš. To pa nam ni bilo po godu. Zato smo šli dalje. Doma sem potem na internetu odkril, da tam vozi zdaj tudi turističen vlak in da imajo planinski dom in še marsikaj za videt. Pa kdaj drugič.

Takšni prizori so v Bosni že vse bolj redki

Tudi ovac je vse manj videti ob cestah

Potem smo srečo, da bi kaj pojedli, poskušali še pri enem smerokazu blizu kraja Olovo za Športno rekreacijski center Ajdinovići (**44.076156, 18.558851**). Na prvih tablah ni bilo oznake, koliko je do tam, potem je bilo še 5 km in zadnjih 3 km makadama. SRC Ajdinovići je center v stilu all inclusive na nadmorski višini nad 1000 metrov. Za uživanje v bazenih, na športnih igriščih, živalskem vrtu, velnesu, savnah, otroških igriščih, jahanju in neomejenih količinah hrane in pijače je treba dnevno odšteti le 20 evrov na osebo. Je pa potrebna predhodna rezervacija, majhni otroci do 5 let ne plačajo nič, starejši (od 5 do 15 let) pa polovično ceno. To velja od 8. ure zjutraj do 18. ure zvečer. Seveda je možno tu tudi prenočiti in to v hostlu, hotelu, bungalovih in večjih apartmajskih hišah. Res lepo, čisto, prijazno, seveda je cena za bivanje višja – 25€ hostel, 40€ hotel in bungalovi in 60€ res luksuzni apartmaji. Imajo restavracijo Štala, kjer so na razpolago jedi iz žara, picerijo v hostlu in hotelsko kuhinjo z vsem mogočimi jedmi, vse od predjedi, juh do sladic. Tudi sladoled je v tej ceni. Doplačati je potrebno le za izposajo štirikolesnikov, motornih sank pozimi in za paintball. Na spletu zatrjujejo, da so prvi in edini takšen center v BiH. Jim kar verjamem, saj tudi pri nas ne poznam kaj podobnega. Ker smo prišli bolj pozno, se za njihovo ponudbo nismo odločili. Nam je pa prijazna vodička vse to z veseljem razkazala in nas na koncu še pogostila s sladoledom.

All inclusive - SRC Ajdinovići Olovo

Za 20 evrov v SRCA uživaš v vsem

V Olovu smo se potem ustavili še v eni outlet trgovini in špeceriji ter nakupili pijačo in druge stvari. Potem pa smo nadaljevali do Tuzle. Tu smo kar nekaj časa iskali Panonsko jezero, edino slano v Evropi. Smerokaz na cesti je sicer bil, potem ko bi morali zaviti v mesto, pa nič več. Tako smo po nepotrebnem krožili in potem sredi mesta le našli eno od več parkirišč za Panonsko jezero (**44.541167, 18.676982**), na katerem se da v gneči parkirati tudi z avtomodom, sicer na makadamskem delu, pa vseeno. Ura parkiranja 25 centov, vstopnina na kopališče pa zgolj 2 evra v predsezoni in 2,5 evra v sezoni za odrasle.

Panonsko jezero v Tuzli je edino slano v Evropi

Voda se čisti in pretaka preko slapov

Zaradi Une in ker se je naoblačilo, Damjana ni bila navdušena za kopanje. Ob obhodu treh jezer smo naleteli na prijaznega domačina, ki nas je potem brez vstopnine spravil do kopališča, nama ga temeljito razkazal in povedal marsikaj zanimivega. Ob jezeru so še slani slapovi, restavracije, arheološki park, muzej, fitnes, pozimi pa drsališče. Potem sem šel jaz v vodo, Damjana pa je ostala zunaj z Uno. Voda je res slana, vendar drugače kot morje, saj je v njem kamena sol. Jezera so seveda umetna, na njih pa se gnete tudi do 15 tisoč ljudi. Baje je vsak dan polno kopalcev, mnogi imajo to jezero kar namesto morja.

Tuzlan nam je tudi uredil, da smo se z avtomodom prestavili na privatno dvorišče, kjer čez dan pobirajo parkirnino, tik ob jezeru. In z lastnikom smo se dogovorili, da lahko za 10 KM pri njem tudi prespimo (**44.539948, 18.679712**). Dal nam je tudi svoje geslo za internet. Zvečer smo šli vsi trije v mesto, kjer je bilo polno ljudi. Živa glasba po lokalih, mesto okrašeno z novoletno razsvetljavo, čudovito fontano, čisto, prijazno. Po obisku slaščičarne sem si jaz privoščil še čevapčiče, saj sem že prej zvisel tako pri banjaluških kot sarajevskih čevapih.

S sprehoda po Tuzli - nostalgija po starih časih

Fontana v Tuzli ponoči zažari v pestrih barvah

29.6.2017

Tuzla, Jezero Kop, Potočari, Srebrenica, Sokolac, Goražde, Patkovina - 308 km

Zjutraj so prvi kopalci na Panonsko jezero prišli že pred uradnim odprtjem. Mi pa smo krenili poiskati kamp ob jezeru Kop (**44.5248, 18.5767**) v kraju Plane. Do njega vodi čuden mostiček, preko katerega se nisem upal z AD. Zato sem šel peš. Jezero je sicer lepo, kar veliko, okoli pa stare prikolice in hiške. Morda je bil kdaj tam tudi kamp, ali pa je bil na drugem koncu, kamor zaradi vročine in prahu nisem rinil.

Tako smo odšli spet skozi Tuzlo, res veliko in lepo urejeno mesto, ob katerem stoji tudi velika termo elektrarna, proti Zvorniku. Od tam pa naprej do Donjih Potočarov (**44.15832, 19.30219**), kjer je spominski park žrtev iz Srebrenice in muzejska soba v nekdanji tovarni akumulatorjev. Tu je pokopano kar 8.372 žrtev, ki so bili v begunskem centru in so bili zverinsko ubiti samo zato, ker so bili muslimani. In to v centru, ki je bil pod zaščito OZN in ga je upravljala nizozemska vojska. Ravno v tem času so Nizozemsko spoznali za sokrivo vojnega zločina. Obisk tega parka je doživetje za pozabit, saj človek ne mora verjeti, da se kaj takega lahko zgodi sredi Evrope in v današnjem času.

Spominski park Donji Potočari

Tu je pokopano 8.372 žrtev iz Srebrenice

Damjana ni šla v muzejsko sobo, sam sem hotel videti še to, pa čeprav so mi vseskozi šle dlake pokonci. Potem smo odšli še v Srebrenico, kjer v bistvu ni kaj videti, zgolj še eno nekoč industrijsko mesto. Zato smo odšli nazaj, čeprav bi bila morda krajša pot preko Bajine Bašte in Mokre Gore v Srbiji do Višegrada v BiH. Ker smo ta del že obdelali pred leti, smo se držali pač bosanskega ozemlja. Tako smo se na hitro ustavili v Miličih, kjer stoji velik stolp in nekaj res velikih strojev, ki so jih nekoč uporabljali v rudniku boksita in so zdaj razstavljeni kot muzejski eksponati na prostem.

Od tu smo nadaljevali preko Romanije in se ustavili na planoti ob bencinski črpalki Kondor blizu Kraljevega Polja in Han Pijeska (**44.10191, 18.96877**), kjer bi se zagotovo dalo tudi v miru in na svežem zraku v neokrnjeni naravi prenočiti. Ker je bilo še prezgodaj, smo šli dalje preko Sokolca, Goražda proti Foči. 3 km pred tem mestom smo se utaborili v kraju Patkovina v kampu Drina (**43.529602, 18.783327**). Ta je res ob reki, čist, velik, z več ličnimi hišicami, restavracijo, lepimi sanitarijami in res prijaznim osebjem.

Ker sem na poti s hribov že začutil in predvsem slišal, da so se mi izrabile zavorne obloge, sem v kampu povprašal po mehaniku. Bil naj bi zelo blizu, vendar se na telefon ni oglašal. Zato sem se z motorjem odpeljal do njega. Kljub večerni uri je bil pred delavnico, bil pripravljen pogledati, kaj je narobe, tako da sem prišel še z AD. Potem je sledila akcija nabave zavornih oblog, ki se je končala z montažo še pred nočjo, tako da sem bil spet pripravljen za nadaljnjo pot.

30.6.2017

Patkovina, Foča, Brod na Drini, Tjentište, Gacko, Bileča, Trebinje, Stolac, Studenci (slap Kravice) - 278 km

Po jutranjem tuširanju smo zapustili kamp in se mimo Foče peljali do Broda na Drini, kjer smo se zaustavili na parkirišču restavracije Antik (**43.4859, 18.7459**). Ta je tik ob mostu preko Drine. Hotel sem obiskati še nekaj kampov na desnem bregu reke, vendar bi se morali vračati po isti cesti, zato sem raje odšel dalje, saj je bila ta dan še dolga pot pred nami. Zato smo krenili proti Nacionalnem parku Sutjeska.

Kamp Drina preseneča s prijaznostjo in čistočo

Lahko bi šli tudi na OKfest na Tjentištu

Nedaleč od Popovega mostu smo naleteli na kamp ali bolje rečeno postajališče Ontario (**43.38183, 18.74371**). To ponuja nočitev ob restavraciji z domačimi specialitetami in free wifi, kar pa je v Bosni že povsem običajno in to zastonj in brez gesla seveda. Po pogovoru z lastnikom smo nadaljevali proti Tjentištu. Nekaj km prej sem odkril še en kamp Tentorium Ethnic (**43.368480, 18.700323**), ki ima res lepo restavracijo in prijazno osebje. Kamp je bil sicer bolj slabo obljuden, pa vendar bi bilo ob ostali ponudbi lahko bivanje prijetno. Tu mislim na rafting, adrenalinske vožnje s terenci ipd.

Po tem postanku smo kmalu prispeli na Tjentište, kjer se je ta dan ravno začel tridnevni OKfest. Na hitro sem si pogledal prizorišče in mladinski kamp, ki je baje odprt tudi sicer, ne le v času festivala. Potem smo šli do parkirišča v Dolini herojev v Nacionalnem parku Sutjeska (**43.3459, 18.6912**), kjer stoji tudi spomenik Bitke na Sutjeski. Kot piše na spominski plošči je tu pokopanih 3.301 borcev. Spomenik je velik, do njega vodi več stopnic, muzej nedaleč proč pa je bil zaprt, baje se je treba za obisk najaviti v bližnjem mladinskem hotelu.

Nacionalni park Sutjeska z Dolino herojev

Jezero Klinje pri Gackem kar vabi kopalce

Ob dolini reke Drine smo se potem spuščali proti mestu Gacko. Malo pred njim je jezero Klinje (**43.1861, 18.5675**), kjer je parkirišče in urejena plaža z lesenim splavom in manjšim bifejem. Kljub temu, da bi bila osvežitev v vodi prijetna, smo raje pod klimo nadaljevali proti Bileči. Tam sem zavil proti centru mesta, prišel pa v neko naselje privatnih hiš, potem pa nazaj na glavno cesto in se ustavil pred vojašnico. Tu je služilo in se izobraževalo za oficirje kar nekaj mojih prijateljev in znancev. Tako sem kar iz avta naredil nekaj posnetkov, nekaj jih je še Damjana med vožnjo, saj nismo želeli povzročati »uzbune« v zloglasni kasarni. Mislim sem, da se bomo ob Bilečanskem jezeru ustavili, vendar je bilo parkirišče na levi strani ceste, na cesti kolona, tako da tega nismo naredili (**42.8087, 18.4074**). Pa tudi ni bilo videti, da se sploh da priti do jezera.

Dvorec pri Trebinju, ki pa ni Grad sunca

Spomenik Ruđeru Boškoviću v kraju Ravno

V Trebinju sem napolnil rezervoar AD, videl prihod nekega pomembneža z vojaškim helikopterjem, potem pa smo iskali Grad Sunca, ki naj bi ga gradil lastnik tovarne Svislajon Takovo in naj bi se kmalu odprl. Našli smo en dvorec, ograjen in lepo urejen, vendar mislim, da je to rezidenca kakšnega tajkuna, ne pa vodni park z dinosavri, kakršni naj bi bili v tem vodnem parku v Mestu sonca.

Tako smo po oblačnem in dolgočasnem vremenu šli naprej, plan je bil Hutovo Blato. Vendar me je navigacija v kraju Ravno, kjer je povsem nov spomenik znanstveniku Ruđeru Boškoviću, vodila po trasi nekdanje železnice, kjer je zdaj kolesarska steza Čiro. Sicer so tudi tu bili smerokazi za smer Hutovo in celo Neum. Tako sem po nekaj kilometrih, ko sem zvedel da jih je še skoraj 20, raje obrnil in šel nazaj na cesto proti Ljubinju in naprej proti Stolcu. Tam smo se ustavili na parkirišču nekropole Radimlja (**43.092771, 17.923362**), ki se nahaja na območju Dubrave (vstopnina 4KM). Njena značilnost je več kot 120 srednjeveških nagrobnih kamnov iz obdobja od 13. do 15. stoletja, ki se imenujejo »stečki«.

Nekropola Radimlja pri Stolcu s stečki

Slapovi Kravice pri Studencih

Da bi čimprej zaključili bosansko turo, smo se odločili, da nekatere destinacije, ki smo jih pred leti že obiskali, izpustimo. Tako nismo šli v Neum, Metkovič, Počitelj, Blagaj, Mostar in Medjugorje, ampak raje preko Čapline do kraja Studenci, kjer smo se utaborili na parkirišču slapov Kravice (**43.15884, 17.60801**). Tu smo se pridružili skupini Poljakov, ki so očitno prišli iz Medjugorja in si ogledali res lepe slapove. Seveda smo si privoščili še večerjo, potem pa na parkirišču prespali. Bilo je spet vroče, tako da je bilo spanca bolj malo.

Samostan in muzej Humac v Ljubuškem

Muzej je sodobno opremljen in bogat z viri

1.7.2017

Studenci, Ljubuški, Posušje, Tomislavgrad, Buško jezero, Primošten - 237 km

Zjutraj sva z Uno še enkrat od daleč pozdravila Kravice, potem pa smo šli v Ljubuški, kjer stojita muzej in samostan Humac ter cerkev svetega Anteja (**43.185438, 17.534330**). Za obisk muzeja smo bili prezgodnji, zato smo počivali v bližnjem bifeju, medtem ko so v dveh cerkvah imeli hrvaško in poljsko mašo, saj je tu tudi eno od katoliških svetišč. Vodič muzeja je prišel z zamudo, a sva si muzej z Damjano vseeno ogledala. Seveda ob plačilu vstopnine 4 KM.

Potem smo po bližnjici nadaljevali do Vitine in se parkirali pri slapu Kočuša (**43.24849, 17.45206**). Lokali še niso bili odprti, tudi vstopnine ni nihče pobiral, tako da smo v miru pogledali malce manjše slapove kot so Kravice. Je pa ambient prijeten, lepo urejen, verjetno pa strežejo tudi dobro hrano. Potem smo po hercegovski strani nadaljevali proti Hrvaški. V kraju Posušje smo se zaustavili pred trgovskim centrom Divna (**43.46285, 17.33278**), saj je bilo treba zapraviti še zadnje bosanske marke. Ponudba je bila res pestra, tako hrane in pijač, kot tudi drugih artiklov.

Slap Kočuša na reki Trebižat v Hercegovini

Ponudba ob slapu je pestra in vabi k oddihu

Naš zadnji cilj je bilo Buško jezero, kjer smo se najprej zaustavili na parkirišču nad njim (**43.69877, 17.12335**) in si ga od daleč ogledali. Potem nas je premamila še tabla Eko selo Grabovica (**43.66119, 17.08235**), tako da smo zavili še tam. Eko selo ima naravni bazen, velik križ ter številne prostore za goste. Kljub rahlemu dežju smo si na terasi privoščili še zadnje »bosanske specialitete«. Spet je bilo za prste polizat, vsaj zame, ki sem ostal zvest »čudesom od mesa«, medtem ko je Damjana uživala v pečeni zelenjavi.

Eko selo Grabovica nad Buškim jezerom

Samostan Karmel ob Buškem jezeru

Od tu smo s polnimi trebui odšli še do samostana Karmel (**43.637289, 17.073770**), kjer bi se dalo na parkirišču tudi prespati. Mi pa smo raje zaključili bosansko križarjenje in hoteli preko mejnega prehoda Aržano na Hrvaško. Žal nas je carinik zaradi Une zavrnil, češ da tu nimajo veterinarjev. Zato smo se obrnili in skozi bližnji mejni prehod Kamensko brez težav vstopili v »Lijepu našu«.

Od tam pa mimo Sinja, Splita, skozi Solin, mimo Trogira do Primoštena. Tam sta bila že nekaj dni naša prijatelja Polona in Miha. Najprej sem si ogledal kamp Adriatic (**43.606610, 15.922678**), ki je nekoliko ven iz mesta v Dolcu, a edini v tem koncu. Potem pa se je Polona dogovorila z lastnikom apartmajev Primo v Primoštenu, da lahko spimo kar na njegovem paririšču, saj ni imel veliko gostov. In res smo se potem utaborili za dva dni kar pri njem, skoraj v mestu, tik nad bencinsko črpalko. Cena dve »piksni« laškega piva in za darilo še naš cvičkov liker. Zvečer je seveda sledil sprehod po mestu, sladoled in pijača, potem pa počitek v pregretem AD.

2.7.2017

Primošten, Zečevo, Rogoznica - 0 km

V nedeljo nas je Miha s svojim Mercedesom zapeljal najprej v Zečevo, kjer sem našel še en kamp Marko (**43.542848, 15.956625**), ki pa ni ob morju, ampak malo višje. Od tam pa v Rogoznico, ki je res lepo urejena. Potem smo piskali še kamp na robu Rogoznice, kamp Stupin v Podglavici (**43.538398, 15.993646**). Je sicer manjši, cenejši in ob morju, na koncu naselja, tako da je tam verjetno zelo mirno. Srečal sem Slovenca, ki tam zahaja že vrsto let z AD in je zelo zadovoljen. Na poti do apartmaja smo se zaustavili še na razgledni točki nad Primoštenom. Sonce je pripekalo, burja je nažigala, tako da ni bilo nič kaj prijetno za kopanje. Tako smo raje malo počivali.

Popoldan pa sem sam odšel s svojim štirikolesnikom na potep. Najprej sem se povzpел do spomenika Gospe od Loreta (**43.57198, 15.92806**), kamor vodi makadamska cesta, ki ni primerna za avtodome, pa tudi sicer naj ne bi bila namenjena za promet. Razgled je res enkraten, še posebej, ker je bilo nebo umito in se je videlo daleč naokoli. Tako Primošten, kot tudi marina Kremik in sama Rogoznica ter okoliški otočki.

Potem sem odšel še do kmečkega turizma Šaričevi dvori (**43.574675, 15.964309**). Ta je v starih hiškah iz kamna, z več terasami in s tipično domačo hrano izpod peke ter

domačim vinom Babič. Seveda je vse po domače, zato pa toliko bolj pristno. Po pogovoru z lastniki, sem obljubil, da pripeljem še ostale na večerjo. Povedali so mi tudi, da je pri njih z AD možno prespati na parkirišču, v nasadih oljk pa so uredili tudi tri parkirišča, kjer je dovoljeno »kampiranje«. Sicer tam razen nekaj stolov in miz ni ničesar, je pa uradno postajališče, vsaj table tako kažejo.

Pogled na idiličen Primošten

Tudi Rogoznica je lepo urejena in čista

Potem sem se vrnil v Primošten in ga s fotoaparatom dodobra prehodil in poslikal. Na poti nazaj pa sem našel še veliko parkirišče, nedaleč stran od mesta (**43.58483, 15.93322**), kjer je možno brezplačno parkirati, tudi z AD. En del je asfalt, drugi del je makadam, je tudi precej sence in dokaj blizu mesta. Sicer pa je bilo to nekoč parkirišče od nekdanjega nudističnega hotela, ki je zdaj zaprt in vidno propada, čeprav so ga kupili Madžari. Ti imajo v lasti tudi kamp Adriatic, marino v Tribunju in še nekaj objektov v Primoštenu.

Zvečer sem Damjano, Polono in Miho odpeljal do Šaričevih dvorov, kjer so bili vsi navdušeni, zato smo tam povečerali. Deževalo je kot noro, mi smo sicer bili v hišici, kuhar pa je moral hoditi po dvorišču, kjer je bilo skoraj 20 cm vode. Cene so bile normalne za Hrvaško, za naju zdaj že vajena bosanskih, pa precej visoke. Sicer pa je bila hrana okusna, tako da priporočam obisk tudi drugim. Še posebej, ker se zdaj trudi mlajša generacija, ki ji očitno dobro gre. Sodeč po ocenah na spletu in obisku. Zvečer smo se v čudovitem sončnem zahodu spustili še v Primošten, naredili še en krog po mestu, potem pa po deseti uri odšli spat. Prijetno utrujeni seveda.

Na Šaričevih dvorih pripravljajo okusno hrano

Čudovit sončni zahod v Primoštenu

3.7.2017

Primošten, Tribunj, Biograd na moru, Tkon (otok Pašman) - 87 km

V ponedeljek smo se dokaj zgodaj razšli od kolegov, ki sta odšla še na Pag, midva z Damjano in Bosanko Uno pa najprej v Tribunj na obisk prijateljem, sicer mojemu zobozdravniku Milanu in njegovi ženi Tanji, ki imata tam zdaj manjšo barko in res lep vikend. In to tik ob marini. Prišla sta še dva kolega iz Krškega – Jani in Marička in v pogovorih o popotovanju po Bosni ter hladni pijači ter domači hrani je dan hitro minil. Ker je bilo spet vroče in vetrovno se nam ni nikamor mudilo.

Biograd že vrsto let vabi s svojo pestro ponudbo

Tudi v Tkonu je vsako leto kaj novega

Pozno popoldan smo le odrinili proti Biogradu na moru, kjer smo kar nekaj časa čakali na trajekt, medtem pa si zopet ogledali mesto. Zaradi vročine je bilo opustelo, lokali prazni. Potem pa s trajektom do Tkona na otoku Pašmanu (166 HRK) in našega nudističnega kampa Sovinje (**43.909, 15.4356**), kamor zahajamo že vse od leta 1984. Seveda ne vsako leto, pa vendar je to naša priljubljena dopustniška destinacija. Kamp je zdaj že dobro opremljen, se je že precej razširil, je pa vse bolj poln, tako da je vanj brez rezervacije težko priti. Nam, ki poznamo šefico in smo stari gostje, to še kar uspeva. So pa cene v njem še višje kot v ostalih.

4. - 6.7.2017

Tkon

O dopustniških dneh na Pašmanu ne bom veliko pisal. Zgolj to, da sem obiskal prijatelje, tako domorodce, kot naše iz domačih krajev. En dan sem spet s štirikolesnikom križaril po Pašmanu in Ugljanu in med več manjšimi kampi, kamor pa se z AD ne da, odkril še dva. Eden je nov, odprt lani v samem Pašmanu in se tudi imenuje kamp Pašman (**43.95876, 15.37965**), je pa v predelu Lučina. Kamp je tik ob morju, v njem so bivalne hišice, na obali so postavili senčnike za kopalce in na morju teraso.

FKK kamp Sovinje pri Tkonu z rajsko plažo

Nov kamp Pašman v zalivu Lučine

Nedaleč stran je v kraju Barotul še en manjši kamp Arboretum (**43.96273, 15.36066**). Ta je odprt že nekaj let, ni ob morju. Lastnik si sicer ne želi avtodomarjev, saj nimajo javne elektrike, ampak agregat. Zato jim to povzroča težave. Sicer je prostora dovolj, je mirno, lepo urejeno in dovolj sence. Verjetno bi se izven glavne sezone dalo dobiti prostor, takrat je tudi morda včasih bolje, da nisi ob obali, kjer nažiga burja.

Manjši kamp Arboretum v kraju Barotul na otoku Pašmanu

Hrvaška ima drage kampe, cestnino in trajekte

7.7.2017

Tkon, Zadar, Rijeka, Brje pri Koprivi – 334 km

Po štirih dneh smo odšli k Suzani in Igorju v Brje pri Koprivi na žetev sivke. Odločil sem se, da grem po jadranski magistrali. Ker časa ni bilo dovolj, se nismo skoraj nič ustavljali. Cesta je dobra, čeprav je bil petek, je bila bolj prazna, prometa malo. Sem pa opazil, da so vsa dalmatinska mesta postala veliko bolj urejena, da je veliko novih kampov, ki kar vabijo z urejenostjo, malo manj z navitimi cenami. Tako da bom moral spet ponoviti popotovanje po Jadranski magistrali z AD, ki sem ga že opravil s starim pred leti, kot gimnazijec pa v 70. letih kot avtoštopar skupaj s sošolcem.

8.-9.7.2017

Brje pri Koprivi, Sežana, Ljubljana, Krško – 185 km

Po žetvi sivke pri Požarjevih, ki smo jo opravili že v petek, smo seveda veselo popivali in se družili, vmes pa v bazenčku namakali stare kosti. Bilo je prijetno, kot vedno na Krasu, odojek lepo pečen, teran lepo ohlajen, kuhan pršut prijetno slan... Skratka, prihodnje leto spet. Če bomo zdravi in če bo sivka spet zacvetela.

Žetev sivke pri Požarjevih na Krasu

Ob svežem teranu gre v slast tudi kralj živali

Zaključek

Popotovanje po Bosni in Hercegovini, ki sem ga zaradi želje, da vidim čim več, poimenoval kar križarjenje in zaradi njega naredil precej več kilometrov, je minilo brez težav. Seveda, če ne štejem tistih z avtodomom – klima in zavore. No, manj prijetno spoznanje naju je čakalo še po prihodu domov, ko sem moral za telefon doplačati skoraj 90, Damjana pa kar 120 evrov. Po BiH sva krožila celih 12 dni, skupaj s hrvaško obalo in slovenskim Krasom pa sem naredil **2.861 km**. Še nekaj sto tudi s štirikolesnikom, medtem ko javnega prevoza, razen trajekta, nismo uporabljali. Poleg Une, ki je še vedno z nami, bo ostalo veliko prijetnih spominov. Srečala sva res prijazne ljudi, povsod smo bili dobrodošli, vsi so nam želeli pomagati, se pogovarjati z nami. Tudi dežela je lepa, polna sicer umetnih jezer, prelepih rek, mest in še česa. Da eko sel in drugih lokalnih posebnosti niti ne omenjam. Tu so še piramide, pa slano jezero, smučišča, pa tudi vse več kampov. Zato bo treba podobno turo po BiH opraviti še kdaj, morda kakšno krajšo, raftarsko ali zgolj kulinarično. Hrana je res dobra, za nas poceni, pa kaj še hočemo. Ni povsod tako, kajne.

Slapovi Štrbački Buk na reki Uni so res kraj za uživanje in sprostitev, v vseh letnih časih

PS.

Spodaj dodajam še vse koordinate, ki sem jih zabeležil ali pobral od drugih. Te lahko najdete tudi na spletni strani in avtodomarski aplikaciji park4night -

<https://www.park4night.com/>.

Poglejte in začnite jo uporabljati tudi vi, ne bo vam žal. Seveda pa tudi sami dodajte še kakšen kraj, kamp, PZA in kaj drugega, vrednega ogleda in obiska.

Goran Rován

Koordinate BIH:

Kozara - nacionalni park, spomenik, restavracija Bijele vode 45.014131, 16.912382
Kozarac - parkirišče vodni park Kozarac 44.9784, 16.8463
Prijedor - parkirišče Buvljak 44.97659, 16.73985
Prijedor - parkirišče športno letališče Urije 44.990387, 16.735106
Gornji Rakani - kamp motel Ada 44.998833, 16.305498
Bosanska Otoka - parkirišče bistro Prapro ob Uni 44.97097, 16.18447
Bosanska Krupa - kamp Una 44.9146, 16.157
Kostela - parkirišče hotela Kostelski Buk 44.881702, 15.899763
Bihač - kamp Orljani ob reki Uni 44.8014, 15.9069
Golubič - kamp Una Kiro rafting centar 44.78212, 15.92416
Lohovo - kamp Eko selo Lohovo 44.736136, 15.923016
Lohovo - parkirišče Natura art 44.734135, 15.925662
Štrbački Buk - kamp Šefik in Dika 44.6366, 16.044
Štrbački Buk - slapovi, parkirišče 44.656243, 16.012416
Kulen Vakuf - kamp AC raft centar Discover 44.5691, 16.0834
Kulen Vakuf - kamp Lav 44.565268, 16.091347
Martin Brod - počivališče 44.493726, 16.142487
Martin Brod - parkirišče slap 44.488679, 16.141516
Drvar - parkirišče Titova pečina in muzej 44.3814, 16.3837
Podovi - etno selo Dodig 44.42076, 16.4053
Mrkonjić Grad - parkirišče jezero Balkana 44.4174, 17.0472
Majdan - PZA Lunch bar 44.366498, 17.154923
Plivsko jezero - parkirišče 44.346812, 17.220546
Jajce - kamp Plivsko jezero 44.3517, 17.2265
Jajce - PZA Youth Hostel 44.341214, 17.262233
Surjan - počivališče 44.5261, 17.1553
Krupa na Vrbasu - kamp 44.616, 17.1478
Rekavice - kamp Vrbas 44.6699, 17.1578
Karanovac - kamp San (RC Kanjon) 44.69182, 17.20271
Banja Luka - parkirišče restavracija Jezero 44.8542, 17.2323
Laktaši - parkirišče pri stadionu 44.907679, 17.307250
Laktaši - parkirišče bazen terme 44.902928, 17.299286
Vlašič - ski center Babanovac 44.312614, 17.572304
Turbe - parkirišče Vlašička kuća 44.2424, 17.5872
Vitez - parkirišče etno selo Čardaci 44.164476, 17.775266
Travnik - parkirišče Šumeče, Plava voda 44.228596, 17.675484
Rostovo - parkirišče etno selo Babići 44.100188, 17.573990
Bugojno - parkirišče etno vas Karalinka 44.061591, 17.420461
Makljen - parkirišče restavracija Kod baba Janje in spomenik 43.8455, 17.5933
Ščit - Ramsko jezero, kamp konoba Raj 43.8023, 17.5256
Ščit - Ramsko jezero, parkirišče pri samostanu Rama 43.8053, 17.5301
Orahovica - Jablaničko jezero, kamp Oaza 43.67242, 17.91347
Ostrožac - Jablaničko jezero, kamp Miris ljeta 43.68927, 17.83063
Jablanica - parkirišče Muzej bitke na Neretvi 43.6555, 17.7619
Ildar - parkirišče Raj u Raju 43.65241, 17.88071
Ildar - kamp Baščica 43.66321, 17.88123
Konjic - parkirišče Titov bunker 43.6343, 17.9948
Boračko jezero - kamp Eko selo Boračko jezero 43.556462, 18.028094
Boračko jezero - kamp Boračko jezero 43.5525, 18.0267

Visoko - parkirišče pri vhodu v Sončevo piramido 43.996758, 18.159486
Ilidža - Vrelo Bosne 43.8205, 18.2677
Sarajevo - parkirišče pri tunelu spasa 43.820025, 18.336839
Sarajevo - Ilidža, kamp Rimski most 43.832401, 18.287983
Sarajevo - Blažuj, Camping Sarajevo 43.838888, 18.264455
Sarajevo - Ilidža, kamp Oaza 43.828, 18.2967
Bijambare - parkirišče, kraška jama, turistični vlak 44.079532, 18.515765
Olovo - parkirišče SRC Ajdinovići 44.076156, 18.558851
Tuzla - parkirišče Panonsko jezero 44.541167, 18.676982
Tuzla - parkirišče Panonsko jezero, privat 44.539948, 18.679712
Plane - jezero Kop 44.5248, 18.5767
Donji Potočari - parkirišče spominski park in muzejska soba 44.15832, 19.30219
Kraljevo Polje - Han Pijesak, parkirišče BP Kondor 44.10191, 18.96877
Patkovina - Foča, kamp Drina 43.529602, 18.783327
Brod na Drini - parkirišče Antik 43.4859, 18.7459
Popov most - kamp Ontario 43.38183, 18.74371
Tjentište - kamp Tentorium Ethnic 43.368480, 18.700323
Tjentište - parkirišče Dolina herojev, Nacionalni park Sutjeska 43.3459, 18.6912
Gacko - parkirišče jezero Klinje 43.1861, 18.5675
Bileća - parkirišče Bilečko jezero 42.8087, 18.4074
Stolac - parkirišče nekropola Radimlja 43.092771, 17.923362
Studenci - parkirišče slapovi Kravice 43.15884, 17.60801
Ljubuški - muzej samostana Humac 43.185438, 17.534330
Vitina - parkirišče pri slapu Kočuša 43.24849, 17.45206
Posušje - parking shopping centar Divna 43.46285, 17.33278
Buško jezero - parkirišče, razgled 43.69877, 17.12335
Grabovica - Eko selo Grabovica 43.66119, 17.08235
Buško jezero - parkirišče samostan Karmel 43.637289, 17.073770

Koordinate Hrvatska:

Zagreb - kamp Plitvice 45.7754, 15.8764
Jasenovac - parkirišče spomenik, koncentracijsko taborište 45.2765, 16.9216
Primošten - kamp Adriatic 43.606610, 15.922678
Primošten - spomenik Gospa od Loreta 43.57198, 15.92806
Primošten - apartmaji Primo 43.58761, 15.92918
Primošten - parkirišče (free) 43.58483, 15.93322
Primošten - Šaričevi dvori 43.574675, 15.964309
Žečevo - Rogoznica kamp Marko 43.542848, 15.956625
Rogoznica - Podglavica, kamp Stupin 43.538398, 15.993646
Barotul - otok Pašman, kamp Arboretum 43.96273, 15.36066
Pašman - kamp Pašman 43.95876, 15.37965
Tkon - FKK kamp Sovinje 43.909, 15.4356